

Regionální výrobky a výrobci

Jako každý region má i ten náš svůj vlastní neopakovatelný charakter daný přírodními podmínkami, možnostmi a tradovanými přístupy starousedlíků v kombinaci s přistěhovalci. To se nejvíce otisklo vedle lidových zvyků do místních receptů, výrobků a unikátních produktů. V dnešní době je po regionálních výrobcích velká shánka, a tak nějak automaticky jsou spojovány se zdravými potravinami. Některé jsou věnovány různými certifikáty, jiné jsou méně známé, ale snad o to více zůstávají poctivě lokální. Představujeme vám dalších 12 tipů na známé i neznámé výrobky, které vzešly z půdy a práce regionu východní Vysočiny.

1 Bystřické šátečky CuKrárníKa, Bystřice n. P.

V bystřické Cukrárně, kterou najdete na náměstí, peče Kateřina Kašová z Rozsoch ty nejlepší listové šátečky. Že jsou nejlepší, to ví každý, kdo je jednou ochutnal, ale také o tom rozhodli členáři Žďárského deníku a týdeníku Vysočina v hlasovací soutěži o Titul nejoblíbenější zákusek týdeníku Vysočina. V bystřickém cukrářství také plánují výrobu perníkových postaviček podle starých forem, které poskytl místní muzeum.

www.cukrkatka.vz.cz

2 Křížovická káva Emanuel Vinkler, Křížovice

Milovníky kávy zveme do Křížovic u Doubravniku. Po telefonické domluvě můžete navštívit malou pražírnu v maringotce a kávu přímo i ochutnat. Celoroční prodej kávy je v Cukrárně Milena v Nedvědicích. Káva vyniká přirozenou plnou chutí, je silně aromatická a lahodná.

tel.: +420 728 272 008

3 Křehký jablečný závin Cukrárna Milena, Nedvědice

Rodinná cukrárna Milena je oblíbené místo všech milovníků sladkého v centru Nedvědic. Cestou z hradu Pernštejna se můžete zastavit na výbornou kávu a nabídku zákusků, v teplejších měsících i na točenou zmrzlinu. Nejžádanější hvězdou v sortimentu je křehký jablečný závin podle starého rodinného receptu, který pochází z kuchyně Mittrowských z hradu Pernštejna.

www.cukrnamilena.cz

4 Šerkovické brambůrky Brambůrky Strnad, Šerkovice

Brambůrky vyrábí firma Brambůrky Strand, s.r.o. Firma byla založena teprve před dvěma lety, ale již nyní můžeme říct, že jsou vyhledávanou pochutinou. Domácí brambůrky nabízí spoustu příchutí, kromě tradičních solených a česnekových můžete ochutnat i paprikové. Zajímavostí jsou brambůrky hořčicové.

tel.: +420 736 480 989

5 Pivo Grádo Červený mlýn, Tišnov

Pivovar je rodinným podnikem, který si zakládá na kvalitních surovinách a na kvalitě výsledného piva. Nová provozovna vyrostla v roce 2016 v přístavbě současného penzionu Červený mlýn, který patří k nejstarším budovám v Tišnově. Vedle prostor pivovaru vyrůstají originální pivní lázně, které budou první svého druhu v regionu.

www.pivovargrado.cz

8 Pivo Račinský Richard Pivovar Richard, Račín

Ráčinský minipivovar byl otevřen v lednu roku 2015 jako součást Hotelu Leopold v Račíně nedaleko Žďáru nad Sázavou. Pivovar nabízí čtyři základní druhy pív. Nejznámější Richard je přírodní nefiltrované a nepasterizované pivo, vařené tradiční metodou z těch nejvyšších surovin, které je připomenutím toho, jak pivo chutnalo v minulosti.

www.pivo-richard.cz

9 Svratecký guláš Hotel Mánes, Svatka

Místní specialitu Svratecký guláš potkáte v restauraci hotelu Mánes ve Svatce. Ten se už v minulém století stal vyhlášenou pochoutkou, za níž jezdili jedlíci z daleka. Recept sám vznikl už před rokem 1966. Pravý svratecký guláš se dělá z hovězího roštěnce, který se musí dobře naložit, k tomu se podávají bramboráčky.

A protože je v Mánesu vždycky vyhledávaný, vždycky byl, je a bude na jídelním lístku.

www.hotel-manes-svatka.cz

6 Bítešský chléb a tyčinky Jeřábekova pekárna, Velká Bíteš

V pekárně ve Velké Bíteši se vždy pekl dobrý chléb. Od roku 1991 Jeřábekova pekárna peče tradiční chleba a pečivo ve staré klasické parní peci. Základem Bítešského chleba je žitný přírodní vyváděný kvas. Zachovává tradiční receptury, které jsou sice pracnější a nákladnější, ale výrobky jsou bez přídavných látek. Certifikátem „Vysočina – regionální produkt“ se pyšní chléb, jemně i trvanlivě pečivo.

www.jerabkovapekarna.cz

7 Farmářské jogurty a tvaroh Farma rodiny Němcovy, Netín

Mlékárenská výroba Farmy rodiny Němcovy je jediným zpracovatelem vlastního kravského mléka v kraji Vysočina. Naše krávy dojí rády, protože se o ně staráme s pečlivostí a láskou. Při výrobě našich jogurtů dbáme na to, abychom měli hodnoty ukazující na kvalitu jogurtu nadprůměrné, a to se nám daří.

www.farmanemcova.cz

11 Sýry z Kadova Biofarma Lopauřovi, Kadov

S rodinou Lopauřových se můžete setkat na pravidelných farmářských trzích v Novém Městě na Moravě. Lopauřovi sem jezdí z nedalekého Kadova, kde vyrábí sýry – přírodní a uzený, několik typů kořeněných sýrů a sýr holandského typu Gouda. Kromě sýrů vyrábějí také tvaroh a dvakrát do roka nabízí hovězí maso, které prodávají přímo ze dvora.

tomas.lopaur@seznam.cz

12 Unčinský kvasový chléb Pekárna Unčín

V Unčíně schovaném v hlubokém údolí Svatky potkáte vyhlášenou Unčinskou pekárnu, v níž lze zakoupit výtečné domácí pečivo vlastní výroby. Zvláště řemeslný chléb z ruční malovírky pečený v téměř historické parní peci s topeništěm na uhlí. Ten chutná opravdu domácky.

tel.: +420 566 573 138

Krajina malířů – harmonická mozaika rašelinišť, tůní, rybníků a mokřadních luk, kamenic, lesů, skalních dominant i horácké lidové architektury. Mírně zvlněná krajina protkaná prameništi a kamenitými potoky zve k návštěvě a odpočinku.

Kámen a voda

Žďárské vrchy symbolizují desítky rulových skalních útvarů z období čtvrtohor, které nesměle vystupují z lesnatých kopců. Původní pralesní jedlobukový hvozd byl ve středověku vypalován – žďáření, odkud zdejší krajina získala svůj název. Paměť původních přirozených lesů je prales na Žákově hoře. Druhým symbolem Žďárských vrchů je voda. Zdejší pramenitou oblast řek Sázavy, Svratky, Chrudimky, Doubravy a Oslavy doplňuje hustá síť rybníků, zakládáných již od středověku. K nejhodnotnějším, člověkem nejméně dotčeným přírodním společenstvům patří rašeliniště, která vznikla v době poledové a dosahují hloubky až 8 m. Poskytují specifické podmínky k životu vzácným druhům rostlin a živočichů, které nikde jinde nenajdeme.

S masožravkou ve znaku

Žďárské vrchy ukrývají některé botanické unikáty. Kde jinde přejdete na pár metrech z blatkového boru přes rašelinné louky s toliji bahenní, masožravou rosnatkou a vzácnými ostřicemi, rovnou do suchých trávníků na opukové stráni? Kde jinde najdete na jediné louce tolik vzácných druhů mokřadních pampelišek, že to ve střední Evropě nemá obdobu? Právě zde, ve Žďárských vrších u Radostína. Typické jsou druhově bohaté vlhké pcháčové louky, plné

orchidejí prstnatců májových, a smilkové trávníky s vřesovišti. Na stránkách a mezích s vonavými trsy mateřídoušky lze ojedinele spatřit tajuplnou kapradinku vratičku či modrofialové květy dnes již vzácných hořečků mnohotvarých. V lesích zaujmou poslední mohykáni z původních jedlobukových pralesů, v olšinách pak rozsáhlé porosty bledulí jarních.

Pohled do krajiny z přírodní památky Malinská skála

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE

1. NPR Ransko
2. NPR Dářko
3. NPR Radostinské rašeliniště
4. NPR Žákova hora

PŘÍRODNÍ REZERVACE PŘÍRODNÍ PAMÁTKA

1. PP Mlýnský rybník a rybník Rohlik
2. PP Zadní rybník
3. PP Ratajský rybník
4. PP Les na dolíku
5. PP Bahna
6. PP Bučina - Spálený kopec
7. PP Louky v Jeníkově

8. PP U Tučkovy hájenky
9. PR Volákových kopec
10. PP Utopenec
11. PP Návesník
12. PR Damašek
13. PP Zlámanec
14. PP Zlámaný zámek
15. PP Rybenské Perničky
16. PP Suché kopce
17. PP Milovské Perničky

18. PR Čtyři palice
19. PR Řeka
20. PR Štíří důl
21. PP Bílá skála
22. PR Ranská jezírka
23. PP Devět skal
24. PP Meandry Svratky u Milov
25. PP Černá skála
26. PP Lisovská skála
27. PP Tisůvka
28. PP Malinská skála
29. PP Drátenická skála

30. PP Světnovské údolí
31. PP Prosička
32. PP Staršov
33. PP Brožova skála
34. PP Brantý
35. PR Pod Kamenným vrchem
36. PR Olšina u Skleného
37. PP Sklenská louky
38. PP Pasecká skála
39. PP Mlýnský potok a Uhlířky
40. PP Louky u Černého lesa
41. PP Peperek
42. PP Vlčí kámen
43. PP Pernovka
44. PP Na skále
45. PP Rozštípená skála
46. PP Díly u Lhotky
47. PP U Bezděkova

PAMÁTNÉ STROMY

NAUČNÉ STEZKY

1. Naučná stezka Babin
2. Naučná stezka Dářská rašeliniště
3. Naučná stezka Žákova hora

Kraj sýce – sovy s hlasem houkajícího vláčku

Pestrá krajina Žďárských vrchů je domovem mnoha běžných i vzácných druhů živočichů. V bahničitých náplavech řek a potoků žije vzdálená příbuzná rybníhule potoční. Početné tůně a mokřady slouží k rozmnožování obojživelníků, z nichž k nejvíce ohroženým patří kuňka ohnivá. Žlutočerného krasavce mloka skvrnitého najdeme už jen na jednom místě Žďárských vrchů – ve Štířím dole. Druhově nejbohatší stanoviště, nejen na obratlovce, ale i hmyz, jsou rašeliniště a podmáčené louky. V lesích obývají dutiny stromů vzácné druhy ptáků, např. sýc rousný a kulíšek nejmenší, v korunách stromů tiše staví svá velká hnízda čapí černí, na skalních římsách hnízdí výr velký a krkavec velký. V zimním období se do zdejší krajiny zatoulá rys ostrovid.

Bez péče to nejde

Vzácné rostliny a živočichové mají zvláštní nároky na prostředí. Správa CHKO zajiš-

Sýc rousný vykukuje z hnízdní dutiny

tuje péči o zdejší přírodu již více než 40 let. Druhově bohaté podmáčené louky se pravidelně ručně kosí až po vysemenění rostlin a vyhniždění ptáků. Vyhlubováním zaměřených i nových tůní v krajině vznikají rozmnožiště obojživelníků. Pro vzácnou stěvíl potoční se obnovují průtočné tůně v řekách, které jí poskytnou útočiště v době sucha. Pravidelnou péčí o památné stromy prodlužujeme jejich úctyhodný život. To vše se neobejde bez spolupráce s vlastníky a hospodáři a pomoci nadšenců a dobrovolníků.

Krajina útulná

Dramatickým vývojem dospěla krajina Žďárských vrchů ke tvárnosti, kterou pocítujeme jako malebnou a útulnou. Poeticky drsný ráz krajiny je i neustálým zdrojem

Památný strom Buk lesní u Lhotky

umělecké inspirace. Čerpali z něj např. spisovatelé Tereza Nováková, Josef Věromír Pleva, Jan Karafiát, Alois a Vilém Mrštíkové, hudební skladatelé Jaroslav Křička, Bohuslav Martinů, malíři Antonín Slavíček, Jan Zrzavý, Josef Jambor i současní umělci. S poslední vlnou kolonizace krajiny v 18. století je spjat vznik nejmalebnějších osad a vesnic, jako Blatiny, Samotín či Krátká,

Původní lidové stavby na Samotíně v blízkosti Drátenické skály

kteřá byla vyhlášena vesnickou památkovou rezervací. Jedinečnou ukázkou lidového stavitelství, dřívějších hospodářských činností, zvyků a života na vesnici je soubor staveb lidové architektury na Veselém kopci u Hlinska. Hodnoty krajiny umocňují barokní Santiniho stavby, z nichž byl poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře zařazen do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Na výlet do srdce republiky

Tady nejste ani na západě, ani na východě, tady jste uprostřed. Malebná krajina a přírodní podmínky v pomyslném středu republiky lákají k celoroční rekreaci a odpočinku. Nejhodnotnějšími přírodními krásami provází naučné stezky Dářská rašeliniště a Žákova hora. Na své si přijdou milovníci cykloturistiky od náročných sportovců po rodiny s dětmi, inspiraci pro výlet lze nalézt v průvodci naučnou cyklostezkou „Žďárskými vrchy křížem krážem“. Rulové skalní útvary jako Devět skal, Čtyři palice či Drátenická skála jsou lákadlem pro pěší turisty i horolezce. Největší rybník Velké Dářko, Pilská nádrž či Milovský rybník slouží v létě k osvěžení. V zimě jsou upraveny desítky kilometrů běžeckých tratí. To jsou Žďárské vrchy.

Panel naučné cyklostezky v Kadově

Víte, že...

- ☞ symbolem CHKO Žďárské vrchy je květ rašeliništní masožravé rostlinky rosnatky okrouhlosté?
- ☞ Žďárskými vrchy prochází evropská rozvodnice? Vody Sázavy, Chrudimky a Doubravy tečou do Severního moře a vody Svratky a Oslavy do Černého moře.
- ☞ nejstaršími chráněnými územími Žďárských vrchů jsou NPR Dářko a NPR Žákova hora vyhlášené již v roce 1933?
- ☞ Devět skal 836,3 m n. m. je nejvyšším vrcholem Žďárských vrchů a po Javořici 836,5 m n. m. druhým nejvyšším vrcholem Českomoravské vrchoviny?
- ☞ pamětní místo vyhlášení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy v roce 1970 je u Štířím studánky pod Žákovou horou?

KULTURA pokračování ze str. 10

FAJTFEST 20.–22. 7. 2017 VELKÉ MEZIŘÍČÍ – Fajtův Kopec

Letošní 9. ročník tohoto stylově vyhraněného festivalu přiveze na Vysočinu nejen kapely evropského kalibru.

Přírodní areál na Fajtáku bude i letos tradičním svátkem pro všechny fanoušky tvrdších odnoží hudby. Můžete se připravit na legendární Kaliforny CRAZY TOWN, které proslavil klip „Butterfly“ (45 milionů zhlédnutí YouTube). dále kanadští OBEY THE BRAVE, THELL BARRIO z Mexika, Brity POLAR, INFECTED RAIN z Moldávie. Zástupce bude mít i Nizozemí, Švýcarsko a další skupiny. Samozřejmostí je přítomnost řádky kapel z Česka i Slovenska. www.fajtfest.com
Předprodej ve Velkém Meziříčí v kavárně Pink Panther Café.

dej LIKE a SÓLEI tento poster a VYHRÁJ VSTUPENKU

Městská knihovna Velké Meziříčí vás zve do své zahrady na letní tipovací hru Příroda podle abecedy

Jde o individuální kvízovou hru pro děti v doprovodu dospělých a to ve dvou kategoriích: 3–5 a 6–10 let. Každý soutěžící dostane sladkou odměnu a bude zařazen do zájmového losování o parádní plyšová zvířata. Přijďte si zahrát po celé prázdniny v pondělky, středy a pátky od 7.30 do 16.00. Turisté jsou vítáni!

Novoměstské Slunohraní – 8. ročník

Setkání příznivců komorní hudby, workshopy pro hráče na smyčcové nástroje, klasická hudba a letos také bluegrass. To vše Vám přinese Novoměstské Slunohraní.

Tři koncerty pod širým nebem na nádvoří Horácké galerie v Novém Městě na Moravě

5. 7. 20:00 Bluegrassový večer s kapelou MONOGRAM.

Monogram existuje už 25 let a je držitelem ocenění Evropská bluegrassová kapela. V průběhu večera zazní především hity z nejnovějšího alba Take it easy a také houslové skladby v podání Pepy Maliny.

6. 7. 20:00 Barokní dýchánek

Na festival Slunohraní se vrací úžasná flétnistka Michaela Koudelková se svým pětičlenným hudebním seskupením. Posluchačům představí skvosty barokní hudby, muzikanti budou hrát na dobové nástroje.

7. 7. 20:00 Janáčkovovo kvarteto a Letní orchestr

Na závěr festivalu se už tradičně představí Janáčkovovo kvarteto, ve druhé části koncertu pak Letní orchestr, složený z účastníků kurzů. Součástí programu bude také skladba pro kontrabas a orchestr, kterou přednese kontrabasista Marek Švestka, člen Filharmonie Brno. Po skončení programu čeká diváky tradiční zakončení Slunohraní s plovoucími lampionky v městské kašně. Informace a rezervace vstupenek: www.slunohrani.cz

Váza fest

V pátek 28. července ožije Koupaliště v Novém Městě na Moravě. Bude se zde konat

SLUNOHRANÍ 2017

3.-8.7. NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

další ročník hudebního festivalu Váza fest. Každý si zde přijde na své, opět uslyšíte kapely různých žánrů.

Zahájení proběhne v odpoledních hodinách, čeká na Vás pohodová atmosféra a výborná muzika. Podrobný program bude upřesněn, sledujte web: nkz.nmnm.cz

Festival Křídla

Tradiční multizánrový vícedenní festival s dobrou muzikou, tvůrčím divadlem, promítáním cestovatelských zážitků, koutkem i pro dětské návštěvníky, navrch dobré jídlo, dobré pití, zaručena výborná nálada se super lidičkama. Letos vám zahrají kapely jako Poletíme, První hoře, Zelený koule a další.

Sbírka motýlů

8. 6. 2017

Tradičně festivalu započala roku 2006 a jeho pořadatelem je občanské sdružení Lysina lenina. Letos se můžete těšit na Divadelní odpoledne pro diváky všech věkových kategorií i divadelních chutí. Program proběhne v prostorách ZUŠ Jana Šturs v Novém Městě na Moravě. Sledujte weby: <http://sbirkamotuly.lysinalenina.cz>, nkz.nmnm.cz

-LPP-

TyjáTr FEST – ty, já a trochu festivalu, 2. ročník

pokračování ze str. 10

hodinách, druhým pořadatelem bude městyts Doubravník, kde bude akce pokračovat v sobotu 2. 9. 2017 a finále proběhne v neděli 3. 9. 2017 v obci Hradčany.

I v letošním roce se můžete těšit na různorodá a originální představení našich ochotníků, tanečnicků, zpěváků a muzikantů, kteří se už teď s nadšením na svá vystoupení připravují. Uvidíte ty, kteří se vám představili na předchozím ročníku a sami se nám na základě této zkušenosti hlásili už dopředu s novými vystoupeními,

ale také uvidíte nové tváře, které jsme letos oslovili, a těšit se můžete také na rozšířený program festivalu. Doprovodnými akcemi festivalu budou rukodělné dílny místních organizací či umělců, výtvarné, fotografické či řemeslné výstavy a aktivity pro děti.

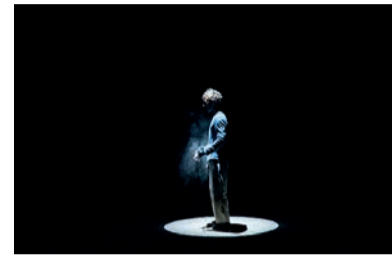
Věříme tedy, že i letos se vypravíte zakončit s námi prázdniny krásným kulturním zážitkem a podpořit tak regionální umění. Jste srdečně zváni!

-KM-

Festival KoresponDance opět roztančí Žďár nad Sázavou, ukáže současnou tvář baroka

Mezinárodní festival současného tance a pohybového divadla KoresponDance se po roce vrací do Žďáru nad Sázavou, aby svou radostí z pohybu, umění a sdílení jedinečných kulturních zážitků spojil širokou veřejnost se začínajícími i etablovanými performery z mnoha zemí světa.

Festival se bude konat 7. – 10. 7. 2017 již tradičně na Zámku Žďár nad Sázavou a v jeho okolí, s jedním ze svých představení se vydá také do centra města. Návštěvníci budou moci zhlédnout představení ze tří kontinentů – Evropy, Ameriky a Afriky. Konkrétně např. z Mexika, Ghany, Venezuely, Kanady, Spojených států amerických, Holandska, Španělska, Velké Británie, Francie, Maďarska, Belgie, České republiky, Slovenska a dalších. Hlavním motivem letošního ročníku je spojení pohybového umění s architekturou – KoresponDance tak svým programem připomíná Rok českého baroka, kterého se Žďár nad Sázavou, známý nejen pro svůj nově zrekonstruovaný barokní zámek, kde se akce odehrává, ale také např. Santiniho klášter na Zelené hoře, aktivně účastní.

Festival KoresponDance 2017 nabídne odborníkům, milovníkům tance z řad laické veřejnosti i rodinám s dětmi všeho věku bo-

hatý program, kde si každý najde to „své“ téma. Lola Lince z Mexika je provede světem snů, skupina Handa Gote ztvární pohyb výrobu kamene mudrců, Jean Gaudin se Sebastianem Fournierem a místním dětským pěveckým sborem Žďárček je přesvědčí, že v ráji je vše krásné („Everything is nice in Paradise“). Belgičan Claudio Stellato se svými přáteli předvede originální tanečně-cirkusové vystoupení s poleny a špaliky. Čeští tanečníci Verte Dance spolu s Halkou Třešňákovou přivezou na zámek téma divokého západu, jejich slovenští kolegové z Asociace současného tance oživí centrum města svými Vitrinami. Svá premiérová představení předvede ve Žďáru nad Sázavou fenomenální maďarsko-francouzský tanečník a choreograf Josef Nadj. Mezinárodní platforma FILLIMIT stejně jako v loňském roce poskytne prostor k rozvoji začínajícím choreografům.

Po celé čtyři dny na návštěvníky festivalu čeká také bohatý doprovodný program pro celou rodinu, dokreslující atmosféru barokního 18. století, i v dnešní době stále ještě živého a ducha obohacujícího. Děti se mohou těšit na prezentace projektu Škola tančí, na příměstský tábor nebo taneční, hudební a herecké workshopy. To vše v krásných kulisách Zámku Žďár, obklopeného přírodou a nabízejícího zábavu i poučení, které se snoubí například v jeho unikátním Muzeu nové generace. -MSe-

inzerce

SPORTIS

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MĚSTA

Pilák

Přijďte si to užít...

**do Relaxačního centra
a Rekreačního areálu Pilák**

www.sportispo.cz

**WELLNESS
NA VYSOČINĚ**

WWW.LISENSKY-DVUR.CZ

**SVATBY
FIREMNÍ AKCE
OSLAVY
RODINNÁ REKREACE**

**HOTEL
LÍŠENSKÝ
DVŮR**

★ ★ ★ ★

